

Malarze polscy XIX i XX wieku w PJM

Wojciech Kossak

Urodził się 31 grudnia **1856** roku w Paryżu jako syn wybitnego malarza – Juliusza Kossaka i Zofii z Gałczyńskich. Jego ojciec chrzestny to wybitny francuski malarz batalistyczny, Horacy Vernet. Ze względu na amnestię, rodzina Kossaków powróciła do Warszawy w roku 1861, a następnie od roku 1869 zamieszkała w Krakowie.

Od dzieciństwa był kształcony przez ojca na malarza. Po zdaniu matury w roku 1871 rozpoczął studia w krakowskiej Szkole Sztuk Pięknych, gdzie jego nauczycielem był Władysław Łuszczkiewicz. Dzięki stypendium, trzy lata później Wojciech rozpoczął studia w Akademii Sztuk Pięknych w Monachium. Skupiał się głównie na malarstwie historycznym, w szczególności na tematach związanych z Polską.

Studiów w Monachium jednak nie ukończył, ponieważ otrzymał wezwanie do wojska, gdzie służył przez rok – właśnie wtedy zaczął malować sceny batalistyczne. Po odbyciu obowiązkowej służby wojskowej, Wojciech w roku 1877 wyjechał do Paryża na dalsze studia i tam pozostał do 1883 roku.

Następnie powrócił do Krakowa. Ożenił się z Marią Kisielnicką, z zamożnej rodziny szlacheckiej. Zamieszkali w rodzinnej willi „Kossakówka” w Krakowie. Para doczekała się trojga, uzdolnionych artystycznie, dzieci: malarza Jerzego Kossaka, poetki Marii Pawlikowskiej-Jasnorzewskiej oraz pisarki Magdaleny Samozwaniec.

W 1886 roku Wojciech Kossak wystawił swój obraz batalistyczny pt. „Hurra” w Wiedniu. Obraz bardzo spodobał się cesarzowi Franciszkowi Józefowi, który go zakupił i umieścił w swoim gabinecie w Hofburgu w Wiedniu.

W 1894 roku Wojciech razem z Janem Styką przystąpił do malowania panoramy „Racławice”, która została wystawiona we Lwowie, a następnie we Wrocławiu. Rok później artysta wyjechał do Berlina, gdzie razem z Julianem Fałatem malował panoramę „Berezyna”. Panorama tak przypadła do gustu cesarzowi Wilhelmowi II, że zachęcił Kossaka do pozostania w Berlinie. Artysta otrzymał własną pracownię w zamku Fryderyka II w Monbijou koło Ślęska. Tam malował sceny batalistyczne związane z dynastią cesarską oraz liczne portrety cesarza Wilhelma II i jego rodziny. Pozostał tam przez 7 lat.

Następnie wyjechał do Hiszpanii oraz Egiptu, by zbierać materiały do malowania kolejnych panoram „Somosierra” i „Bitwy pod piramidami”. Powrócił na rok do Krakowa, następnie pracował w Wiedniu (1903-1904) oraz w Londynie (1905-1907). W latach 1909-1916 Kossak był członkiem, a następnie prezesem Towarzystwa Przyjaciół Sztuk Pięknych w Krakowie. W tym samym czasie opublikował on swoje wspomnienia, które były przez krytyków bardzo dobrze przyjęte.

Podczas I wojny światowej Kossak został włączony do armii austriackiej, by walczyć przeciwko Rosji. Po odzyskaniu przez Polskę niepodległości w listopadzie 1918 roku, służył w wojsku polskim. Równocześnie był profesorem malarstwa batalistycznego w Szkole Sztuk Pięknych w Warszawie. Malował portrety m.in. Józefa Piłsudskiego, Ignacego Mościckiego. W roku 1923 z ramienia rządu polskiego jako kurier dyplomatyczny wyjechał do Stanów Zjednoczonych, ale pod względem malarstwa, nie był tam tak popularny jak w Europie. Za swoje zasługi dla malarstwa oraz wojska otrzymał wiele orderów.

W roku 1938 roku przygotowywał się do malowania kolejnej panoramy bitwy pod Olszynką Grochowską, jednakże plany przerwała II wojna światowa. Wojciech Kossak w czasach okupacji hitlerowskiej w Krakowie nie chciał sprzedawać swoich obrazów Niemcom. Odrzucił również propozycję namalowania portretu generalnego gubernatora, Hansa Franka, tłumacząc się swoją starością. Umarł 29 lipca **1942** roku w Krakowie, został pochowany w grobowcu rodzinnym na cmentarzu Rakowickim w Krakowie.

